

Kierunek, specjalność, specjalizacja studiów: historia sztuki
Rok akademicki: 2010/2011

1.	Nazwa przedmiotu	Podstawy ikonografii od antyku chrześcijańskiego do początku XX wieku
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Historii Sztuki UJ
3.	Kod przedmiotu	WH.IHS-01111
4.	Język przedmiotu	Polski
5.	Grupa treści kształcenia, w ramach której przedmiot jest realizowany	
6.	Typ przedmiotu	Obowiązkowy
7.	Rok studiów, semestr	I rok studiów I stopnia, I i II semestr
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr hab. Piotr Krasny, dr hab. Małgorzata Smorąg Różycka, dr hab. Marek Walczak
9.	Imię i nazwisko osoby egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	dr hab. Piotr Krasny, dr hab. Małgorzata Smorąg Różycka, dr hab. Marek Walczak
10.	Formuła przedmiotu	Wykład
11.	Wymagania wstępne	bez wymagań wstępnych
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	60 godz. (po 1,5 godz. w tygodniu)
13.	Liczba pkt ECTS przypisana przedmiotowi	WH.IHS-0111 (wykład z egz.) - 10 p. ECTS dla stac. i 13 p. ECTS dla niestac. WH.IHS- 01111 (wykład dla stud. spoza IHS) - 2 p. ECTS
14.	Czy podstawa obliczenia średniej ważonej?	TAK
15.	Założenia i cele przedmiotu	Celem przedmiotu jest przekazanie podstawowej wiedzy na temat dziejów ikonografii sztuki europejskiej od czasów wczesnochrześcijańskich do początku XX wieku. W trakcie zajęć zostaną zaprezentowane społeczne, religijne, filozoficzne i historyczne okoliczności kształtowania się typów i schematów ikonograficznych, a także ich bezpośrednie źródła tekstowe i dzieła-prototypy poszczególnych rozwiązań. Omówimy też sposoby kodyfikacji ikonografii, takie jak rozporządzenia władz kościelnych, traktaty o malarstwie i rzeźbie, kompendia ikonograficzne, zbiory emblematów itp. Pokażemy specyfikę ikonografii w różnych epokach, a zwłaszcza kształtowanie i ugruntowanie schematów ikonograficznych sztuki chrześcijańskiej w starożytności i średniowieczu, ich modyfikację w okresie reformacji i kontrreformacji, rozwój nowych „świeckich” gatunków ikonograficznych w dobie nowożytnej, a także postępującą indywidualizację „języka” ikonografii w XIX i na początku XX wieku. Zaprezentujemy też problem ścisłego powiązania formy i treści dzieła sztuki i także wskażemy środki stosowane w dawnych epokach dla wzmocnienia przekazu ikonograficznego dzieła na widza.
16.	Metody dydaktyczne	Wykład bogato ilustrowany slajdami. Część prezentowanych ilustracji omówimy w szczegółowy sposób, aby przybliżyć słuchaczom sposób przeprowadzania analizy ikonograficznej dzieła sztuki.
17.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć	Egzamin pisemny w sesji letniej. Obejmuje wyłącznie zagadnienia zaprezentowane na zajęciach (wskazana literatura ma służyć wyłącznie ugruntowaniu wiedzy przekazanej w trakcie wykładów). Podczas egzaminu należy krótko odpowiedzieć na 18 pytań, nawiązujących do zaprezentowanych slajdów.
18.	Treści merytoryczne przedmiotu	13. Wpływ druku i grafiki na ścisłe skodyfikowanie ikonografii

	oraz sposób ich realizacji	w epoce nowożytnej. 14. Tradycja i innowacja w nowożytnej ikonografii religijnej Kościoła katolickiego. 15. Nowożytna ikonografia religijna Kościoła prawosławnego i Kościołów reformowanych. 15. Rozwiązania ikonograficzne służące propagandzie politycznej. 16. Rozwiązania ikonograficzne w nowożytnym malarstwie portretowym. 17. Rozwiązania ikonograficzne w nowożytnym malarstwie rodzajowym i w pejzażowym oraz w martwej naturze. 18. Architektura nowożytna jako „nośnik znaczeń”. 19. Nowe tendencje w ikonografii w. XIX. 20. Wątki treściowe w architekturze w. XIX. 21. Problem przekazu treści w awangardowych tendencjach artystycznych (ekspresjonizm, futurizm, sztuka abstrakcyjna). 22. Ikonografia sztuki religijnej w XIX i w XX w.
19.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Nie sposób wskazać kompleksowych podręczników do <u>ikonografii</u>. Wszystkie wskazane książki należy traktować jako literaturę pomocniczą. D. Freedberg, <i>Potęga wizerunków. Studia z historii i teorii oddziaływania</i>, Kraków 2005. J. Pelc, <i>Słowo i obraz na pograniczu literatury i sztuk plastycznych</i>, Kraków 2002. C. Hecht, <i>Katholische Bildertheologie im Zeitalter von Gegenreformation und Barock. Studien zur Traktaten von Johannes Molanus, Gabriele Paleotti und anderen Autoren</i>, Berlin 1997. E. Mâle, <i>L'art religieux après le concile de Trente</i>, liczne wydania także w jęz angielskim. J.B. Knipping, <i>De iconografie van de contra-reformatie in de Nederlanden</i>, przekład angielski: <i>Heaven on Earth, Iconography of the Counter Reformation in the Netherlands</i>, liczne wydania. S. Michalski, <i>Protestanci a sztuka. Spór o obrazy w Europie nowożytnej</i>, Warszawa 1989. J. A. Chrościcki, <i>Sztuka i polityka: Funkcje propagandowe sztuki w epoce Wazów 1587-1668</i>, Warszawa 1989. <i>Ars mitologia. Wokół zagadnień recepcji mitów greckich</i>, Warszawa 1999. Z. Ważbiński, <i>Renesansowy akt wenecki</i>, Warszawa 1967 <i>The Iconography of Landscape</i>, red. D. Cosgrove, S. Daniels, Cambridge 1988. K. Bazarov, <i>LandscapePainting</i>, London 1981. Ch. Sterling, <i>Martwa natura</i>, Warszawa 1998. <i>Ikonografia romantyczna : Materiały</i> Sympozjum Nieborów, 26–28 czerwca 1975, pod red. Marii Poprząckiej, Warszawa 1977. P. Krakowski, <i>Wątki znaczeniowe w architekturze wieku XIX</i>, "Zeszyty Naukowe. UJ, Prace z historii sztuki", zes. 11, 1973, s. 63-81. W. Bałus, <i>Zjawisko historyzmu w architekturze wieku XIX. Próba opisu</i>, "Dzieła i Interpretacje", 3, 1995, s. 69-80.